

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՄ ԽՐԱՏՆԵՐԸ

**ՀԱՄԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ՅՈՅՍ ԿՈՒ ՏԱՅ**

1.- Սպասելով սպասեցի Տիրոջը, որ ծռեցաւ ինձի ու լսեց իմ աղաղակս եւ գիտ կորստեան փոսէն, տղմալից կաւէն հանեց ու ոտքերս վէժի վրայ ամրացուց ու քալուածքս հաստատեց (Սաղմոս 40:1,2):

2.- Ո՛չ միայն այսքան, այլ՝ տակաւին կը պարծենանք նաեւ մեր նեղութեանց մէջ գիտնալով, որ նեղութիւնները մեզի համբերութիւն կու տան, համբերութիւնը՝ տոկունութիւն, տոկունութիւնը՝ յոյս, իսկ յոյսը երբեք ամօթով չի ձգեր, որովհետեւ Աստուծոյ սէրը տեղ գտած է մեր սիրտերուն մէջ՝ մեզի տրուած Սուրբ Հոգիին միջոցաւ (Հռոմայեցիս 5:3-5):

3.-Պէտք է համբերել գիտնալ, որ պէտքի Աստուծոյ կամքը կատարելով՝ իր խոստումին տիրանանք (Եբրայեցիս 10:36):

Քրիստոս իր աստուածային զօրութեամբ մեզի պարգեւեց ամէն ինչ, որ անհրաժեշտ է աստուածապաշտ կեանքի մը համար, մեզի ճանչցնելով ան, որ իր փառքովն ու զօրութեամբը մեզ իրեն կանչեց: Անիկա թանկագին ու մեծամեծ խոստումներ տուաւ մեզի, որպէսզի անոնցմով հաղորդակից ըլլանք աստուածային բնութեան, ձերբազատուելով աշխարհի մէջ տիրող կորստաբեր ցանկութիւններէն: Անոր համար ալ ամէն ջանք ըրէք, որ ձեր հաւատքով առաքինութիւն ձեռք բերէք, առաքինութեամբ՝ գիտութիւն, գիտութեամբ՝ ժուժկալութիւն...

(Շարունակել կարդալ՝ Բ. Պետրոս 1:13-11):

ԾԻՍԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

ՇԱՐԱԿԱՆ

Շարականը շարերու (երգերու) հաւաքածոյ մըն է, որ կը բովանդակէ Տէրունի օրերու, Սրբոց յիշատակներու եւ Պահոց օրերու նուիրուած եկեղեցական երգեր:

Հայ եկեղեցւոյ մէջ երգուած շարականները գրուած են ուրբ ձայներու համաձայն եւ ունին 8 տեսակ, հետեւեալ անուններով. Օրհնութիւն, Հարց, Մեծացուցէ, Ողորմեա, Տէր Յերկնից, Մանկունք, Ճաշու, Համբարձի:

Ներսէս Ծիւնոյ կաթողիկոս (Է. դար) Վարդավառի տօնին, լսել վերջ հարց շարականներու անկանոնութիւնը, պարտականութիւն տուած է ձոն Բարսեղ վարդապետին, որպէսզի կարգ ու կանոն դնէ շարականներուն:

Հեղինակներու մասին առաջին անգամ Գրիգոր Տաթեւացի ցանկ մը պատրաստած է, «Որք գծորանս Հոգւոյն արբին» սկսուածով, բայց վաւերական չէ նկատուած (տե՛ս ԳԻՐԲ ՀԱՐՑՄԱՆՑ, երես 637ա-638ա):

Շարականներու հեղինակները նկատի կ'ունենանք դար առ դար:

1.- Հինգերորդ դարու մէջ գրուած շարականներուն թիւը քիչ է եւ անորոշ: Հինգերորդ դարու շարականներու հեղինակ նկատուած են Ս. Սահակ, Ս. Մեսրոպ, Յովհաննէս Մանգակունի:

2.- Եօթներորդ դարուն մէջ՝ Կոմիտաս կաթողիկոս, որ իմբագրած է Հռիփսիմեանց «Անձիմք Նուիրեալք»-ը, այբուբենական կարգով: Սահակ Զորափորեցի կաթողիկոսին կը վերագրուին Նաւակատեաց, Խաչի ութօրեից, Վարդավառի եւ Գիւտ Խաչի կանոնները:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ԼԻՔԱՆԱՆԻ

ԲՈՒ ԽՍՐԷՂ ԽՍ ՌՅԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՍ ՇԱԽՂՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս, 119-105)

ԺԶ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ, 23 ՅՈՒՆԻՍ 2023 ԹԻՒ 30

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ
Ես. 3.16-4.1: Ա. Կր. 1.25-30: Մտ. 18.10-14

**ՅԻՍՈՒ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ
ԸՍՏ ՄԱՏԹՆՈՍԻ 18.10-14**

Զգոյ՛ջ, մի՛ արհամարհէք այս փոքրիկներէն ոեւէ մէկը: Գիտցէ՛ք, որ անոնց հրեշտակները երկինքի մէջ միշտ կը տեսնեն իմ երկնաւոր Հայրս, որովհետեւ մարդու Որդին եկաւ կորսուածը փրկելու համար:

Ի՞նչ կը կարծէք, եթէ մարդ մը իր հարիւր ոչխարներէն մէկը կորսնցնէ, չի՞ ձգեր իննիսունինը ոչխարները լերան վրայ եւ չերթա՞ր փնտռելու կորսուած ոչխարը: Այո՛, կ'երթայ: Եւ եթէ պատահի, որ գտնէ վստահ եղէք, որ աւելի կ'ուրախանայ այդ ոչխարին համար, քան թէ իննիսունինը ոչխարներուն համար, որոնք կորսուած չեն: Նմանապէս ալ Հայրս, որ երկինքի մէջ է չ'ուզեր, որ այս փոքրիկներէն մէկը կորսուի:

Այս հատուածին մէջ կը կարդանք երկու բաժիններ.

1.- Մեր վերաբերմունքը փոքրիկներուն հանդէպ, ուր Քրիստոս կը թելադրէ եւ կը զգուշացնէ մեզի, որ չարհամարհենք զանոնք: Մեր գուրգուրանքը պէտք է ըլլայ այնպէս, ինչպէս որ Քրիստոս ինք կը գուրգուրար փոքրիկներուն: Յատուկ տեղ պէտք է ունենան անոնք մեր կեանքին մէջ, որովհետեւ անոնք իրենց յատուկ տեղը ունին Աստուծոյ մօտ:

2.- Կորսուած ոչխարին օրինակը: Քրիստոս որպէս ճշմարիտ հովիւ փնտռեց իր կորսուած ոչխարը, իր կեանքը զոհեց այդ ոչխարը վերադարձնելու իրեն: Այսօր եւս կան կորսուած ոչխարներ երկրի վրայ Քրիստոս կը փնտռէ այդ կորսուած ոչխարները: Մենք եւս իբրեւ օգնականներ Քրիստոսի, պարտականութիւն ունինք իրեն հետ փնտռելու կորսուածը եւ վերադարձնելու ճշմարիտ բնակարանը՝ Աստուծոյ մօտ:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

ՏՕՆ ԹԱԳԷՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԵՒ ՍԱՆԳՈՒԽՏ ԿՈՅՍԻ

Դուևսորը՝ Սանատրուկ թագաւորին, որ աշակերտելով Թադէոս առաքեալին, իր հօրմէն գաղտնի ընդունած էր քրիստոնէութիւնը: Սանատրուկ, գայրանալով այս եղելութեան վրայ, հայրական ամէն ողորհիչ միջոցներ ի գուր գործադրելէ վերջ, անդրդուելի գտնելով իր աղջկան հաւատքը, հրամայեց անոր մահը: Արքայազն օրհորդը, որ իր սեռին պատկանող շատերու ալ դարձին, այսինքն՝ հոգւոց փրկութեան պատնառ եղած էր արդէն Հայաստանի մէջ, իբրև առաջին առաքելուհի Հայոց, եղաւ նաև առաջին վկայուհի, իր կուրծքէն ընդունելով նահատակող հարուածը: Ս. Թադէոս թաղեց անոր մարմինը թափուն տեղ մը: Քանի մը օր վերջ ինք եւս նահատակուեցաւ գլխատութեամբ՝ Սանատրուկի հրամանով: Երեք դարեր անյայտ մնաց անոնց գերեզմանները, մինչև Լուսաւորիչի եւ թերեւս նոյնիսկ Թարգմանչաց օրը: Թէև այս մասին յիշատակութիւն կայ Մովսէս Խորենացիի պատմութեան մէջ, բայց անելի մոտ կերպով նկարագրուած է ան ժամանակակիցէ մը, եւ անկէ անցած Յայսմաւորէի մէջ:

Կիրակոս անուն միայնակեաց մը, որ կը բնակէր Թադէոսի եւ Սանդուխտի նահատակութեան վայրին մօտ՝ Սանատրուկ կոչուած լեռ մը, Արտագ գաւառի Շաւարշան դաշտէն ոչ հեռու, տեսիլքի մը մէջ տեսաւ ոսկի լուսաշող աթոռի վրայ բազմած մէկը, որ իր շուրջը ունէր հինգ մարդիկ, յետոյ բլուրին վրայ երեւցաւ արեւու պէս պայծառ ոսկեհուռ գգեստներ հագած թագաւորացն աղջիկ մը, որ գլխուն վրայ հրաշագեղ պսակ մը՝ եկաւ աթոռին առջեւ: Յետոյ սփանջելի կերպարանքով մարդ մը յայտնեց միայնակեացին, թէ լոյսը՝ Ս. Հոգւոյն շնորհքն է, աթոռին վրայինը՝ Թադէոս առաքեալն է, աղջիկը՝ Սանդուխտ կոյսն է, իսկ աթոռին շուրջինները՝ առաքելուն աշակերտներն են: Երկու օր վերջ, երկրորդ տեսիլքի մը մէջ առաքեալը, կոյսը եւ միւսները միայնակեացին կը մատնանշէին իրենց գերեզմանները: Այսպիսով գերեզմանները փորուելով բացուեցան եւ գտնուեցան նշխարները, որոնց շուրջը խոնուեցաւ ժողովուրդին երկիրաձուլութիւնը:

ՀԱՐՅՈՒՄ ԳԱՏԱՍԽԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԻՆՉ ՁԵՒՈՎ ԿՐՆԱՄ ԲԱՐԵԳՈՐԾ ՈՒԹԻՆ ԿԱՏԱՐԵԼ

Նախ՝ ողորմած ու գթած պէտք է ըլլաս եւ երբ խեղճ աղքատները տեսնես, պիտի փորձես կարելիութեանդ սահմանին մէջ անոնց օգնել, որպէսզի արժանի ըլլաս Քրիստոսի երանութեան: «Երանի՛ ողորմածներուն, որովհետեւ անոնք Աստուծմէ ողորմութիւն պիտի գտնեն» (Մատթէոս 5:7): Երկրորդ՝ պահեցողութիւն պիտի ընես:

Հ ՈԳԵՒՈՐ ԴԱՏ ԳԱՍ

ՊՉՏԻԿ ԳՈՐԾԵՐԸ՝ ՄԵՍ ՍԻՐՈՎ ԸՆԵԼ

Աստուծոյ նկատմամբ հաւատք ու սէր ունեցող մարդիկս ընդհանրապէս կ'ակնկալենք, որ Աստուած մեծամեծ ու հրաշալի գործեր պիտի կատարէ մեր միջոցաւ՝ մեր միջավայրին մէջ: Երբեմն ալ կը կարծենք, որ Աստուած կը սպասէ մեզմէ, որ մենք եւս մեծ գործեր կատարենք: Եւ սակայն, Աստուծոյ համար, մեծ գործեր ընել չի նշանակէր երեւելի գործեր ընել, այլ՝ կը նշանակէր պզտիկ ու աննշան մեր առօրեայ գործերը մեծ սիրով ու հաւատքով ընել: Աստուծոյ համար անելի մեծ հերոս մարդ է իր պաշտօնը բժախնդրութեամբ ու սիրով կատարող անելածուն, քան՝ նախազահական աթոռին վրայ բազմած անտարբեր ու անպատասխանատու նախազահը:

ՄԻԱՍՆԱԲԱՐ ԱԳՈԹԵՆՔ

Տէ՛ր, ողորմէ՛ բազմամեղիս, ապաշխարութեան դարձի՛ բեր վտարանդի գերիս եւ մտցո՛ւր արքունական փառքին մէջ: Առաջնորդէ՛ Քու մօտդ գալու վերնային ֆանապարեով, որովհետեւ եթէ դուն չառաջնորդես, ես չեմ կրնար գալ, որովհետեւ դո՛ւն իսկ ըսիր. «Ոչ ոք կրնայ մօտս գալ, եթէ Հայրս չճշդէ գայն»:

Եւ արդ, Տէ՛ր իմ գթած, մի յիշեր իմ բազում պիղծ մեղքերս եւ մի՛ անտեսեր Քու ծառայ: Մի՛ ձգեր զիս, որ մնամ նոյն չարիքին մէջ եւ դեգերիմ աշխարհիկ կեանքի մէջ, այլ ինչպէս փախած ծառայի ետեւէն ընթանալով՝ այնպէս զիս ե՛տ բեր, թողութիւն տուր յանցանքներուս եւ հաղորդ դարձո՛ւր Քու սուրբ կամարարներուդ:

ԵԹԷ ԿԱՍ, ԵՐԲ Կ՛ՈՒԶԵՍ...

ԵՐԲ ԱՂՈԹՔՆԵՐՈՎ ԴԱՏԱՍԽԱՆԸ ԿԸ ՓԵՏՈՒՄ ԱՍՏՈՒՍԷ, ԿԱՐԳԱ՝ Սաղմոս 20

ՏԵՐԸ թող լսէ աղօթքներդ, երբ որ անձկութեան մէջ ես: Մեր հայրերուն Աստուածը ի՛նք թող պաշտպան ըլլայ քեզի: Քեզի օգնութիւն թող դրկէ իր սրբարանէն, եւ Սիոնէն քեզ գօրացնէ: ՏԵՐԸ թող յիշէ քու նուէրներդ եւ զոհերդ ընդունելի համարէ:

ՏԵՐԸ սրտիդ համեմատ թող տայ քեզի, եւ քու բոլոր փափաքներդ կատարէ:

Մենք քու բերած փրկութեամբդ պիտի ցնծանք, եւ Աստուծոյդ յաղթանակին դրօշը պիտի կրենք: ՏԵՐԸ կատարէ՛ բոլոր խնդրանքներդ:

Հիմա գիտցայ, որ ՏԵՐԸ կը փրկէ իր օծեալը, անոր աղօթքին պատասխան կուտայ իր սուրբ երկիրէն եւ իր գօրութեամբ անոր մեծամեծ յաղթանակներ կը պարգեւէ: Ոմանք իրենց պատերազմի կառքերուն, ուրիշներ ձիերու կ'ապաւինին, բայց մենք Աստուծոյ՝ մեր ՏԻՐՈՋ կ'ապաւինինք: Անոնք պիտի ծունկի գան եւ իյնան, մինչ մենք կանգուն պիտի մնանք, գլուխնիս բարձր:

Ո՛վ ՏԵՐ, փրկէ՛ թագաւորը, երբ քեզ կանչենք՝ պատասխանէ՛ մեր աղօթքներուն:

Շարունակել Սաղմոս աղօթագիրքը կարդալ ամէն օր: